



טור' כהן משה

73528

בן נדרה וסעדיה

נולד ב- 1932

שרת בגדוד הבוקעים הראשון (51)

נפל ב- 22.10.1948

בקרבות נגבה.



כהן משה

בן סעדיה ונדרה. נולד בשנת 1932, בערי, בעיר משב אשר בתימן. בשנת 1943 עלה ארצה. למד בבית-ספר עממי בירושלים. משהגיע לגיל עבודה נעשה פועל ועבד בענף האריגה. עלם רציני ומסור לביתו, לעבודתו ולעמו.

למלחמת-השהרור התנדב בהלהבות. צורף להטיבת "גבעתי" ונשלח להגנת הנגב. נפל בקרב על נגבה ביום 22.10.1948. הועבר למנוחות בנחלת-יצחק ב' 23.1.1951.



הקרב בו נפל משה ז"ל

ההתקפה על נגבה החלה בהפגזה קשה (600 פגז בשעה) ובהפצצה מן האוויר. בתוך כך התקדמו שלושה טורי שריון, מכיוון משטרת עיראק'סואידן, לעבר המשק כשהיל הרגלים בעקבותיהם. הטור המרכזי הצליח להתקרב כדי מאה מטר מן המשק וטור אחד הצליח אף לפרוץ את קו ההגנה הראשון, אולם נאלץ לסגת משנתקל בהתנגדות הגבורה של לוחמי נגבה. נסיגת השריון גררה בעקבותיה את נסיגת חיל הרגלים, מה גם שיחידת ג'יפים מחטיבת "הנגב", אשר נשלחה על-ידי הטיבת "גבעתי" מחזית'אשדוד לעזרת נגבה המותקפת, הופיעה כאנג הצפוני של הכוח המצרי התוקף. הפרת הפסקת'האש על-ידי המצרים והתקפת נגבה בתוך כך אילצה את החטיבה לתקוף, בשנית,

את "אצבע'אשדוד". הנהיכיכן, חזרו היחידות ונעו לעבר האויב ממש כפי שתוכננה תוכנית ליל 1/2.6. הכוח התוקף העיקרי, גדוד מוגבר מחטיבת "גבעתי", איגף את האויב בליל 2/3 ביוני, דרך חולות שפת הים מצפון-מערב על מנת לתקוף אותו מן העורף, בסמוך לתחנת הרכבת של אשדוד וגשר'אשדוד; כוח שני - גדוד מחטיבת "הנגב" - התקדם מדרום, דרך גבעה 69 וזאת על-מנת לתקוף את האויב, שישב בכפר, מכיוון דרום-מערב; כוח שלישי - גדוד אצ"ל - נערך מול האויב, ממזרח, על מנת לרתקו מכיוון זה. ואילו כוח רביעי - יחידה מ"גבעתי" וגיפים מחטיבת "הנגב" - הציב חסימות בכיוון מג'דל ובסמוך לגבעה 69. פעולה זו זכתה לחיפוי ארטילרי דל, שבמקום להועיל הזיק: הפגזים המועטים, שהוטלו "העיר" את האויב, הכניסוהו לעמדותיו, והיקהו את מימד ההפגזות. האויב הדרוך, שנעזר לבניין הגנתו בסימונים שהותירו הכוחות בשטח, בליל 1/2.6, קידם איפוא את התוקפים באש מתוכננת ויעילה. אש זו גרמה אבידות ניכרות לכוחותינו ואילצה אותם לסגת. כתוצאה מכשלון התקפת ליל ה-2/3 ביוני, התעורר בקרב הכוח חשש כי האויב ימשיך בתנועה צפונה, לעבר תל-אביב, או לפחות יתחבר עם הכוח הערבי הסדיר למוחצה ביבנה הערבית. כיוון שכך, הוחלט לכבושה, מבעוד מועד.





לוחמי גולני בנגב



מהלך הקרב

בשעה 07:00 כאשר טור הטנקים המרכזי הגיע עד לטווח של 100 מ' מן הגדר הדרומית של המשק, ומייד אחריו הסתערו שני גלים של חיילי חי"ר. רתקים ותוקים שהוצבו על רכסים במרחק של 400-500 מ' כיסו את המשק באש תופת. שני מטוסי קרב מצריים צללו לעבר המשק, השליכו פצצות וירו במקלעים ובתותחים. המצב במשק היה קשה מאוד. למרות שמפקדי הקיבוץ לא הצליחו לקבל תמונה מלאה על הנעשה מסביב, מחמת האש העזה ובגלל שקווי הטלפון היו מנותקים, המשיכו הלוחמים בעמדות הדרומיות להילחם בגבורה עילאית; למעשה, פעל כל מפקד עמדה על-פי הבנתו, ולא היה תיאום בין העמדות. בשעה 10:30 הצליח טנק מצרי לפרוץ את גדרות התיל וחדר לעבר אחת העמדות. מגיני נגבה ירו על הטנק במקלעים, במטול הפיאט והשליכו לעברו בקבוקי מולוטוב, שלא גרמו לו כל נזק. לפתע החל הטנק לסגת לתדהמתם של המגינים. מגיני נגבה היו בטוחים, שהוא נסוג עקב התנגדותם. למעשה נסוג הטנק, ומייד אחריו החלה נסיגה כללית, עקב הופעתה של פלוגת הגייפים בפיקודו של שמעון בומזה, שהגיעה מצפון.

כאשר הצטיירה תמונת הקרב הקשה על נגבה במטה חטיבת גבעתי, ובהדרגה כוח אחר, שיכול היה לצאת להתקפת נגד כגורת נגבה, הזעיק מח"ט גבעתי את ישראל כרמי אליו, והורה לו לשלוח כוח גייפים, שיתקוף באש מן האגף את הכוחות המצריים. כרמי הורה לבומזה לצאת עם פלוגתו במהירות ממחנה חצור ולנוע על הכביש עד לאזור ג'וליס ושם לפנות דרומה לעבר נגבה. הוא תידרך אותו להגיע לעבר המצרים, לתת מכת אש מכל מקלעי הגייפים, ולאחר מכן לרדת למדרון אחורי, ולבצע זאת שנית ממקום אחר, כדי ליצור רושם אצל המצרים כאילו מדובר בכוח גדול. קצת לפני השעה 11:00 הגיעה פלוגת הגייפים מעבר לגבעות ג'וליס ופתחה ממרחק של כמה מאות מטרים באש מקלעים עזה על הטנקים המצריים. על מכסי המנועים של הגייפים היו קשורים דרך קבע שקי שינה ורשתות הסוואה, שהקנו להם צורה מגושמת. צורתם והאבק הרב שהקימו בשעה שתימרנו במהירות על רכסי הלס הנמוכים בעלותם לעמדות אש, יצרו כנראה אצל המצרים רושם, שתוקף אותם כוח משריין והם החלו לסגת. במקביל הופעל תותח 25 ליטראות, שהיה מוצב בעמדה ליד כפר ורבורג, לעבר בניין משטרת עיראק סג'דאן והכוחות שהיו מרוכזים סביבו. הפגיעות בכלי הרכב והתקפת הנגד באגף הצפוני שלהם הביאה את המצרים לידי החלטה לסגת. בקרב על הגנת נגבה נהרגו באותו היום שמונה מגינים ואחד עשר נפצעו. אבידות המצרים הוערכו בכמאה הרוגים. 4 טנקים ו-2 נושאי ברן מצריים נפגעו באש המגינים וכתוצאה מעלייתם על מוקשים אותם הניחו המגינים מבעוד מועד.

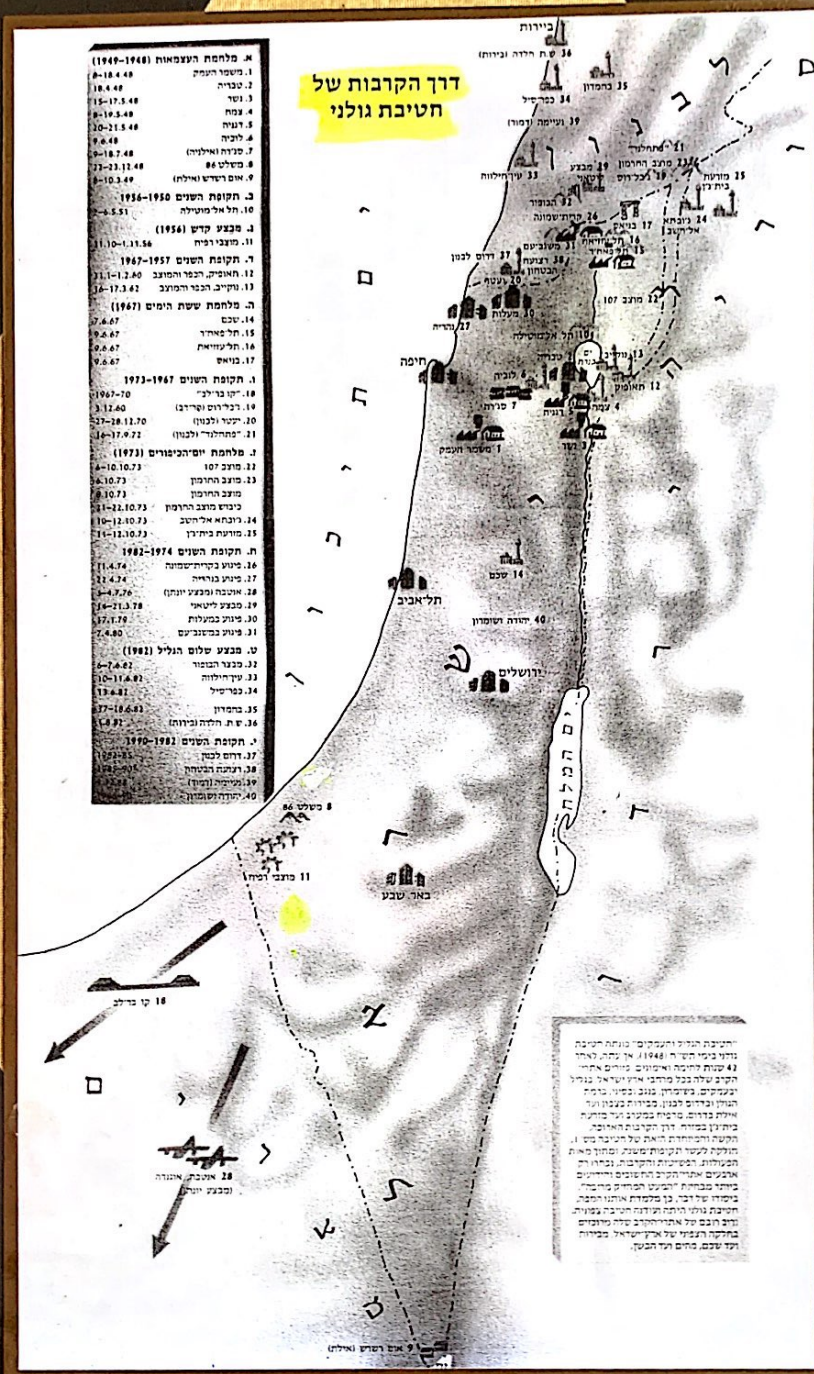
כדי לחפות על נסיגתם הפעילו המצרים מטוסי קרב, שהופיעו במהירות וצללו לעבר פלוגת הגייפים תוך ירי אש מרוכז ממקלעים ותותחים. הגייפים של יחידת הפשיטה התפזרו בשטח, ונעו במעגלים תוך כדי השבת אש נ"מ

לעבר המטוסים התוקפים. במהלך התקפת המטוסים הבחינו הלוחמים, שמפקדם קפץ מן הגייפ ותפס מחסה בשטח, במקום לתת פקודות, או לירות לעבר המטוסים. כשחזרו למחנה חצור פנו המפקדים בזעם לכרמי והודיעו לו, כי אינם מוכנים לצאת שנית לקרב עם מפקד כזה. כומזה, שהיה איש הפו"ש בטרם הצטרף למטה הפלמ"ח, והיה בעל יכולת ארגון מרשימה, לא התאים לסוג הפעילות שנדרשה ביחידת הפשיטה. בעקבות קרב נגבה היה מדוכא מאוד, ובעצתו של ישראל כרמי עזב באותו היום את היחידה ושב למטה הפלמ"ח. מיכה פרלסון, שנשלח על-ידי מטה הפלמ"ח במקומו של אהרון ספקטור שנפצע, מונה כמפקד הפלוגה. יום קודם לכן הצטרף לפלוגה זו גם אבינועם הורוביץ ("אבו"), ומונה כסמל טכני.

בשעה שהלוחמים, אשר רוכזו למבצע 'פלשת', נחו לאחר הלילה הארוך, הורה המטכ"ל למפקדת חטיבת גבעתי להיערך שנית לתקיפת הטור המצרי בליל 3/2 ביוני. באותו היום אחר-הצהריים נערכה בתל-אביב ישיבת ממשלה. בישיבה נמסר לחברי הממשלה, כי שקט שורר בחזית ירושלים, אך המצרים המשיכו לתקוף בדורם והעיראקים בגורת ג'נין. בהנחה שלא תהיה בזמן הקרוב הפוגה בקרבות אישרה הממשלה, שצה"ל יתקוף את הטור המצרי באסדוד ואת הכוחות העיראקיים בגורת ג'נין. דחיית ההתקפה בלילה אחד גרמה לשינויים בהיערכות ובתוכנית ההתקפה של חטיבת גבעתי. גם המצרים שינו את היערכותם בגורת אסדוד. למרות שהמצרים לא הבחינו בתנועת הכוחות במשך הלילה, הם הבחינו כנראה בכוקר בעקבות שהשאילו הלוחמים בתנועתם בחולות.



מקום נפילתו של משה ז"ל



החטיבה הייתה אחראית על הגנת גולני במלחמת העצמאות, במלחמת ששת הימים ובמלחמת יום הכיפורים. החטיבה הייתה אחראית על הגנת גולני במלחמת העצמאות, במלחמת ששת הימים ובמלחמת יום הכיפורים. החטיבה הייתה אחראית על הגנת גולני במלחמת העצמאות, במלחמת ששת הימים ובמלחמת יום הכיפורים.





במו צרה
הנושא אל השמש
צמח.
בהושיטך ידך
אל כל שיפה
במו צרה.
המעמיק שורשי
פרסת רשת
ללבוד.
האמת.
במו צרה
נקטפו חיך
בדומיה.
אולי זעקת
אולי גם פרחים
זעקים ?

